

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 326610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 Subat 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste (6 Sayfa)

-Cevap Yazısı (53 Adet, 119 Sayfa)

7/35436- 7/35440 G.K.31	7/39255-7/39256	} G.K.80
7/36269 G.K.45	7/39258- 7/39262	
7/37349 G.K.61	7/39365- 7/39366	
7/37497 G.K.65	7/39471- 7/39472	
7/37604- 7/37606 } G.K.70	7/39593	} G.K.81
7/37723	7/39596- 7/39601	
7/38524- 7/38526 G.K.75	7/39699 } G.K.84	} G.K.84
7/38700 G.K.76	7/39701	
7/38782- 7/38786 } G.K.79	7/39835- 7/39836 G.K.85	} G.K.88
7/38788	7/40055	
7/38978	7/40165	
7/38980-7/38982	7/40169	
7/38984	7/40173	

BURDUR MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR.MEHMET GÖKER'İN
TBMM 7/39699 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Sayıştay tarafından yapılan incelemelerde, ÇED süreçlerine başvuran firmaların, ÇED proje bedellerini düşük göstermeleri nedeniyle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü 2019 yılı birim fiyat listesinde yer alan başvuru bedellerinin olması gerekenden daha az tutarlarda ödendiği tespiti yapılmıştır. Proje bedeli beyan usulü ile firmalar tarafından sunulmakta olup, idare tarafından verilerin doğruluğuna ilişkin bir kontrol süreci işletilmediği belirtilmiştir.

Yine ÇED Raporu ya da Proje Tanıtım Dosyası hazırlaması gereken bazı işletmelerin, söz konusu belgeleri hazırlamamak ve bazı maliyetlerden kaçınmak için kapasitelerini olması gerekenden daha düşük gösterdiği de yapılan tespitlerdendir.

Bitişik ada-parcel üzerinde yer alan bazı işletmelerin de, ÇED sürecinde kapsam dışı kalabilmek için, normalde tek işletme olmasına rağmen iki farklı işletmeymiş gibi başvuru yapması sonucu, Yönetmelik'te yer alan sınır değerlerin altında kaldığı da rapora yansımıştır.

Anlaşıldığı kadarıyla Bakanlığınız ÇED sürecini sağlıklı bir şekilde yönetemediği için kamu zararlarına neden olduğu gibi yönetmelik dışı yapılan bazı işlemlerin de takip ve kontrolünü yapamamaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) ÇED sürecine başvuran firmaların, beyan usulü sundukları projelerin kontrolleri yapılmakta mıdır?
- 2) Sayıştay'ın tespit ettiği düşük bedel sunan işletmelerle ilgili herhangi bir işlem yapılmış mıdır?
- 3) Gerek zaman, gerekse maliyetten kaçınmak için kapasitelerini düşük gösterdiği tespiti edilen işletmelerin denetimleri yapılmakta mıdır?
- 4) ÇED kapsamı dışında kalmak için bitişik ada-parcel üzerindeki işletmelerin iki farklı işletmeymiş gibi başvuru yapmaları Bakanlığınızca gerekli denetimlerinin yapılmaması nedeniyle ortaya çıkan bir durum mudur?
- 5) 2019 yılı içerisinde düşük bedel, düşük kapasite gösteren, ÇED dışında kalmak için farklı işletmelermiş gibi başvuruda bulunan ve Bakanlığınızca tespit edilen işletme sayısı kaçtır?
- 6) Bu nedenlerle haklarında işlem yapılan işletme sayısı kaçtır?

CEVAP

Bilindiği üzere; ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 ve Ek-2 Listesi'nde yer alan tüm faaliyetler için ÇED Kararı alınması zorunludur. Ancak bahse konu Ek Listeler incelendiğinde farklı proseslere tabi müstakil veya entegre olabilecek yüzlerce sektör yer almaktadır. Bir faaliyet için belirlenebilecek proje bedeli birçok veriyi içerisinde barındırmaktadır.

Örneğin mali açıdan proje bedeli tanımı: *“Projenin sabit yatırım tutarıdır. Proje bedelinin hesaplanmasında arsa, etüt ve proje, teknik yardım ve lisans, inşaat, makine ve teçhizat, navlun, sigorta, ithalat ve gümrükleme giderleri, montaj giderleri, taşıt ve demirbaşlar dikkate alınır.”* şeklinde ifade edilmektedir.

Görüleceği üzere serbest piyasa koşullarında bahse konu girdilerin sabit bir karşılığı bulunmamaktadır. Bununla birlikte Bakanlığımıza yapılan ÇED Başvurularında aynı prosese haiz projeler birbirleri ile kıyaslanmakta olup, proje bedellerinin hesaplanmasında uygulanacak yöntemle ilişkin de Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimiz 04.06.2020 tarih ve 111646 sayılı yazımız ile talimatlandırılmıştır.

Gerek Bakanlığımıza gerekse Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimize yapılan ÇED başvurularında, planlanan projenin etki alanında bulunan tüm faaliyetlerin çevresel etkileri kümülatif olarak değerlendirilmekte, ayrıca bitişik nizamda aynı yatırımcıya ait benzer faaliyet varsa kapasiteleri toplanarak ÇED Yönetmeliği kapsamında işlem ihdas edilmektedir. Bu itibarla aynı gerçek/tüzel kişinin aynı konuda bitişik nizamda başvuru yapması halinde Yönetmelik sınır değer altında değerlendirilmesi mümkün değildir. Bununla birlikte bu tür başvurularda uygulanacak yöntemle ilişkin olarak Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimiz 04.06.2020 tarih ve 111646 sayılı yazımız ile talimatlandırılmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmakta olup, ÇED Raporunda veya Proje Tanıtım Dosyasında beyan edilen kapasitelerin üzerinde faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere Çevre Kanunu ve bağlı yönetmeliklerine göre idari yaptırımlar uygulanmaktadır.